رویداد

در نشست فعالان اقتصادی با رییس سازمان بورس و اوراق بهادار مطرح شد

مطالبات بخش خصوصی برای تسهیل تأمین مالی از بازار سرمایه

نشست فعالان اقتصادی بخش خصوصی با حضور حجت‌الله صیدی، رییس سازمان بورس و اوراق بهادار و جمعی از مسوولان اتاق بازرگانی ایران در روز ۲۵ آبان ۱۴۰۵ برگزار شد. محور اصلی این نشست، بررسی ظرفیت‌های بازار سرمایه برای تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی، رفع موانع فعالیت بخش خصوصی، کاهش مداخلات دولتی و توسعه ابزارهای مالی متناسب با نیازهای صنایع مختلف بود. در این جلسه، نمایندگان بخش خصوصی ضمن تشریح مشکلات موجود، پیشنهادهایی برای افزایش کارآمدی بازار سرمایه و تسهیل دسترسی بنگاه‌ها به منابع مالی مطرح کردند.

■ مداخلات دولتی و ضرورت شفافیت در سازوکار بازار

یکی از مهم‌ترین موضوعات مطرح‌شده در این نشست، ضرورت تغییر نگاه به بازار سرمایه و استفاده از ظرفیت آن برای تأمین مالی بخش واقعی اقتصاد بود. صمد حسن‌زاده، رییس اتاق ایران، با اشاره به فشارهای اقتصادی بر بنگاه‌های کوچک و متوسط، افزایش هزینه‌های مواد اولیه، دستمزد، انرژی و حمل‌ونقل را از مهم‌ترین مشکلات تولیدکنندگان دانست. به اعتقاد وی، بازار سرمایه باید نقش موثرتری در تأمین منابع مالی بنگاه‌ها ایفا کند و ابزارهای متنوعی برای شرکت‌های کوچک، متوسط و بزرگ در نظر بگیرد. پیام باقری، نایب‌رییس اتاق ایران نیز تأکید کرد که کمبود سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها یکی از مشکلات اساسی اقتصاد کشور است. به گفته وی، توسعه بخش‌هایی مانند انرژی و زیرساخت‌های اقتصادی بدون تأمین منابع مالی بلندمدت امکان‌پذیر نیست و بازار سرمایه می‌تواند از طریق تأمین مالی پروژه‌محور، زمینه اجرای طرح‌های راهبردی را فراهم کند. یکی از مطالبات مهم فعالان اقتصادی، کاهش مداخلات دولت در سازوکار عرضه و تقاضا بود. نمایندگان بخش خصوصی معتقد بودند قیمت‌گذاری دستوری و دخالت در معاملات، موجب کاهش شفافیت و تضعیف اعتماد فعالان اقتصادی به بازار سرمایه می‌شود. علیرضا نجفی‌منش، رییس کمیسیون تسهیل و تجارت اتاق تهران، با اشاره به تعارض قیمت‌گذاری دستوری با ماهیت بورس، تأکید کرد که قیمت کالاها باید براساس عرضه و تقاضای واقعی تعیین شود. همچنین فعالان صنعت برق معتقد بودند مداخلات دولت و نبود نهاد تنظیم‌گر مستقل، مانع شکل‌گیری رقابت موثر در بورس انرژی شده است. در همین راستا، حجت‌الله صیدی نیز بر ضرورت اصلاح ساختار بازارها و کاهش انحصار در سمت عرضه و تقاضا تأکید کرد و آمادگی سازمان بورس را برای همکاری با وزارت اقتصاد و سایر دستگاه‌ها در این زمینه اعلام کرد. یکی دیگر از محورهای مهم نشست، دشواری شرکت‌های خصوصی برای انتشار اوراق و تأمین ضامن بود. نمایندگان بخش خصوصی عنوان کردند که شرکت‌های وابسته به بانک‌ها و صندوق‌های بازنشستگی معمولاً به دلیل برخورداری از حمایت مجموعه‌های مادر، دسترسی آسان‌تری به ابزارهای تأمین مالی دارند؛ درحالی که شرکت‌های خصوصی واقعی با محدودیت‌های بیشتری مواجه هستند. مرتضی کریمی، عضو هیات‌مدیره یکی از شرکت‌های بورسی، خواستار طراحی سازوکارهای جدید برای تسهیل انتشار اوراق شد. در پاسخ، رییس سازمان بورس از توسعه روش‌های مبتنی بر رتبه‌بندی اعتباری و امکان انتشار برخی اوراق بدون ضامن خبر داد. همچنین پیشنهاد شد اتاق ایران با ایجاد یک نظام اعتبارسنجی غیردولتی، زمینه دسترسی آسان‌تر شرکت‌های خوش‌حساب به منابع مالی را فراهم کند.

■ توسعه بازار اختصاصی برای شرکت‌های کوچک و خانوادگی

فعالان اقتصادی همچنین خواستار ایجاد بازارهای اختصاصی برای شرکت‌هایی شدند که شرایط ورود به بازارهای اصلی بورس را ندارند. فریال مستوفی، نایب‌رییس اتاق تهران، پیشنهاد کرد بازار مستقلی با تابلوهای تخصصی برای شرکت‌های خصوصی، خانوادگی، دانش‌بنیان و اوراق بدهی خصوصی ایجاد شود. صیدی در پاسخ اعلام کرد که سازمان بورس طراحی چنین سازوکاری را آغاز کرده و ایجاد تابلوی مستقل برای شرکت‌های خانوادگی و بنگاه‌هایی با ساختار مالکیت خاص در مراحل نهایی قرار دارد. این اقدام می‌تواند فرصت تازه‌ای برای حضور شرکت‌های متوسط و خصوصی در بازار سرمایه فراهم کند. در این نشست، تأمین مالی پروژه‌های گردشگری و صنعت برق نیز مورد توجه قرار گرفت. نمایندگان صنعت گردشگری با اشاره به محدودیت منابع دولتی، استفاده از روش‌های مشارکتی و صندوق‌های پروژه را راهکاری مناسب برای توسعه زیرساخت‌های گردشگری دانستند. در صنعت برق نیز بر ضرورت استفاده از ابزارهایی مانند افزایش سرمایه، عرضه اولیه سهام و صندوق‌های سرمایه‌گذاری تأکید شد. فعالان این صنعت معتقد بودند بورس انرژی می‌تواند در رفع ناترازی برق و تأمین مالی پروژه‌های جدید نقش مهم‌تری داشته باشد. همچنین توسعه معاملات بین‌المللی برق و ایجاد بازار کربن از پیشنهادهای مطرح‌شده در این بخش بود. موضوع حاکمیت شرکتی از دیگر محورهای مهم نشست بود. محمود اولیایی، رییس کمیسیون مسوولیت اجتماعی و حاکمیت شرکتی اتاق ایران، معتقد بود ارزیابی شرکت‌ها نباید صرفاً بر شاخص‌های شکلی و اداری متمرکز باشد، بلکه باید میزان اثربخشی واقعی اصولی مانند شفافیت، پاسخ‌گویی، استقلال هیات‌مدیره و بهره‌وری نیز مورد بررسی قرار گیرد. وی همچنین پیشنهاد تدوین قانون جامع حاکمیت شرکتی و افزایش همکاری اتاق ایران با سازمان بورس را مطرح کرد. صیدی نیز ضمن استقبال از این پیشنهادها، بر بازنگری مقررات افشا و تقویت نظارت بر عملکرد شرکت‌ها تأکید کرد. یکی دیگر از مباحث مطرح‌شده، ضرورت فرهنگ‌سازی و افزایش آگاهی عمومی درباره ابزارهای بازار سرمایه بود. مهدی آزادواری با اشاره به صدور بیش از پنج هزار کد بورسی برای سرمایه‌گذاران خارجی و رشد ۱۲۲ درصدی جذب سرمایه خارجی از ابتدای سال تا مهرماه، بر ظرفیت بالای بازار سرمایه ایران برای جذب منابع جدید تأکید کرد. همچنین رییس سازمان بورس اعلام کرد که تعداد سرمایه‌گذاران فعالِ بازار که پس از سال ۱۳۹۹ کاهش یافته بود، مجدداً روند افزایشی پیدا کرده است. به گفته وی، آموزش عمومی، توسعه صندوق‌های سرمایه‌گذاری و معرفی ابزارهای مالی جدید می‌تواند مشارکت مردم را افزایش دهد.

با واقعی‌شدن قیمت انرژی، کدام صنایع ایران بازنده و از صرفه اقتصادی خارج می‌شوند؟

پایان عصر انرژی ارزان

تعادل |

بررسی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی از پنج صنعت فولاد، آلومینیوم، سیمان، متانول و اوره نشان می‌دهد با محاسبه هزینه انرژی بر مبنای ارزش صادراتی آن، اقتصاد برخی حلقه‌های تولید با افت قابل توجهی مواجه می‌شود، به‌طوری که ارزش افزوده تولید هر تن متانول به منفی ۸۹ دلار می‌رسد و آهن اسفنجی نیز در محدوده ارزش افزوده منفی قرار می‌گیرد. نتایج این بررسی بار دیگر موضوع تخصیص انرژی یارانه‌ای به صنایع بزرگ، بهره‌وری تولید و هزینه اقتصادی مصرف منابع انرژی در شرایط تشدید ناترازی برق و گاز را مطرح کرده است.

◄ فولاد؛ بیشترین فشار انرژی بر آهن اسفنجی

تشدید ناترازی انرژی و محدودیت تأمین برق و گاز برای صنایع، ضرورت بازنگری در الگوی مصرف انرژی کشور را افزایش داده است. در شرایطی که صنایع بزرگ از انرژی با تعرفه‌های یارانه‌ای استفاده می‌کنند، این پرسش مطرح است که مصرف این منابع در بخش‌های مختلف تولید تا چه اندازه برای اقتصاد کشور ارزش‌آفرینی می‌کند و آیا ارزش محصولات تولیدشده با هزینه واقعی انرژی مصرفی تناسب دارد؟ مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در بررسی پنج صنعت فولاد، آلومینیوم، سیمان، متانول و اوره، ارزش افزوده این بخش‌ها را با دو مبنای متفاوت محاسبه کرده است؛ مبنای نخست، نرخ فعلی انرژی و مبنای دوم، هزینه فرصت صادراتی آن است. در روش دوم، انرژی مصرفی صنایع نه با تعرفه‌های یارانه‌ای، بلکه براساس درآمدی محاسبه می‌شود که کشور می‌توانست از صادرات آن به دست آورد. البته ارزش افزوده منفی در این محاسبات به معنای زیان نقدی ثبت‌شده در صورت‌های مالی شرکت‌ها نیست، بلکه نشان می‌دهد در صورت لحاظ کردن ارزش صادراتی انرژی، ارزش اقتصادی ایجادشده در برخی حلقه‌های تولید، پاسخگوی هزینه فرصت منابع مصرفی نخواهد بود. در این ارزیابی، علاوه بر قیمت فروش محصولات، میزان مصرف انرژی، هزینه مواد اولیه و جایگاه هر محصول در زنجیره تولید نیز مورد توجه قرار گرفته است. برای نمونه، تولید هر دلار سیمان حدود ۳.۵ مترمکعب گاز طبیعی مصرف می‌کند؛ با این حال، ارزش فروش به‌تنهایی معیار مناسبی برای سنجش بهره‌وری نیست و سایر هزینه‌های تولید نیز باید در محاسبات لحاظ شوند. در صنعت فولاد، ساختار زنجیره تولید شرکت‌ها نقش مهمی در میزان مصرف انرژی و ارزش افزوده آنها دارد. برخی شرکت‌ها از مراحل ابتدایی تولید تا شمش فولادی را در اختیار دارند، درحالی که برخی دیگر تنها در بخش‌هایی از این زنجیره فعالیت می‌کنند. بنابراین، مقایسه عملکرد واحدهای فولادی بدون توجه به دامنه فعالیت و ساختار تولید آنها نمی‌تواند تصویر دقیقی از بهره‌وری ارایه دهد. داده‌های شرکت‌های بررسی‌شده نشان می‌دهد تولید هر تن آهن اسفنجی حدود ۲۶۷ تا ۳۴۰ مترمکعب گاز طبیعی مصرف می‌کند. این میزان برای تولید یک تن شمش فولادی نیز، باتوجه به شرکت و ترکیب زنجیره تولید، در برخی محاسبات به حدود ۳۶۵ تا ۴۲۸ مترمکعب می‌رسد. متوسط قیمت فروش شمش فولادی در شرکت‌های مورد بررسی نیز حدود ۴۲۲ دلار به‌ازای هر تن برآورد شده است. باوجود تفاوت در میزان مصرف انرژی، تمام حلقه‌های زنجیره فولاد به یک اندازه از افزایش قیمت انرژی تأثیر نمی‌پذیرند. تولید کنسانتره و گندله در مقایسه با مراحل پایین‌دستی حساسیت کمتری به تغییر قیمت انرژی دارد، اما تولید آهن اسفنجی به دلیل وابستگی بالای فرآیند احیای مستقیم به گاز طبیعی، آسیب‌پذیری بیشتری نشان می‌دهد. بر همین اساس، محاسبه هزینه انرژی با نرخ صادراتی، بیشترین افت ارزش افزوده را در حلقه آهن اسفنجی ایجاد می‌کند و این بخش را به محدوده ارزش افزوده منفی می‌رساند. اثر افزایش هزینه انرژی به تولید شمش فولادی نیز منتقل می‌شود، اما شدت آن در محاسبات کمتر از آهن اسفنجی است.

◄ متانول؛ ارزش افزوده منفی ۸۹دلاری با محاسبه هزینه فرصت گاز

صنعت پتروشیمی به دلیل استفاده گسترده از گاز طبیعی به عنوان خوراک و سوخت، یکی از بخش‌های مهم در بررسی هزینه فرصت انرژی محسوب می‌شود. برآوردهای انجام‌شده برای سال ۱۴۰۳ نشان می‌دهد حدود ۱۴ میلیارد مترمکعب گاز طبیعی، شامل خوراک و سوخت، در تولید متانول، اوره و آمونیاک مصرف شده است؛ رقمی که نزدیک به ۵۸ درصد کل مصرف گاز صنعت پتروشیمی را تشکیل می‌دهد. نتایج محاسبات مرکز پژوهش‌ها درباره تولید متانول قابل توجه است. براساس این بررسی، ارزش افزوده اقتصادی تولید هر تن متانول در سناریوی محاسبه انرژی با هزینه فرصت صادراتی، حدود منفی ۸۹ دلار برآورد شده است. این رقم در شرایطی به دست آمده که متوسط قیمت فوب متانول در سال ۱۴۰۴ حدود ۲۱۲ دلار به‌ازای هر تن در نظر گرفته شده است. بنابراین، ارزش افزوده منفی محاسبه‌شده معادل حدود ۴۲ درصد ارزش فروش این محصول خواهد بود. البته این نتیجه به معنای ثبت زیان نقدی ۸۹دلاری برای تمام تولیدکنندگان متانول نیست، بلکه نشان‌دهنده تفاوت میان ارزش اقتصادی محصول و هزینه فرصت منابع انرژی مصرف‌شده در فرآیند تولید است. در این ارزیابی، متانول از نظر بهره‌وری انرژی در میان صنایع منتخب وضعیت ضعیف‌تری دارد. برآوردها نشان می‌دهد به‌ازای مصرف هر مترمکعب گاز طبیعی معادل، حدود ۸.۸ سنت ارزش اقتصادی منفی ایجاد می‌شود. با این حال، باید توجه داشت که قیمت جهانی متانول تحت تأثیر عرضه و تقاضا تغییر می‌کند و نتایج محاسبات نیز به قیمت محصولات و فرض‌های مورد استفاده در دوره بررسی وابسته است. از این رو، ارزیابی اقتصادی این صنعت باید علاوه بر حجم تولید و صادرات، هزینه فرصت گاز مصرفی را نیز در نظر بگیرد.

◄ آلومینیوم؛ کاهش ارزش افزوده در کنار چالش تأمین مواد اولیه

صنعت آلومینیوم نیز از تغییر مبنای محاسبه قیمت انرژی تأثیر می‌پذیرد، اما چالش‌های این بخش تنها به هزینه انرژی محدود نیست. محدودیت‌های فصلی و ناپایداری تأمین برق و گاز، بهره‌برداری از ظرفیت‌های تولید را دشوار کرده است. همزمان، توسعه بخش‌های بالادستی از جمله تأمین بوکسیت و تولید آلومینا متناسب با ظرفیت واحدهای ذوب پیش نرفته و وابستگی به واردات آلومینا، تأمین مواد اولیه را با ریسک مواجه کرده است. براساس داده‌های بررسی‌شده، میانگین نرخ فروش داخلی شمش آلومینیوم در اردیبهشت ۱۴۰۴ حدود سه‌هزار و ۸۹ دلار به‌ازای هر تن ثبت شده است. مقایسه دو مبنای قیمت‌گذاری انرژی نشان می‌دهد محاسبه هزینه انرژی براساس نرخ صادراتی، ارزش افزوده شمش آلومینیوم را در شرکت‌های مورد بررسی کاهش می‌دهد. البته شدت این کاهش در همه واحدها یکسان نیست و تفاوت در بهره‌وری، میزان مصرف انرژی و ساختار فعالیت شرکت‌ها در این موضوع نقش دارد.

◄ سیمان؛ اهمیت مصرف انرژی در تولید کلینکر

در صنعت سیمان نیز میزان مصرف انرژی در تمام مراحل تولید یکسان نیست. تولید کلینکر به دلیل نیاز حرارتی بالای کوره‌های دوار، انرژی برتر از مراحل بعدی تولید سیمان است. بنابراین، ترکیب تولید کارخانه‌ها و نسبت کلینکر به سیمان می‌تواند بر هزینه‌ها و ارزش افزوده هر واحد تأثیر بگذارد. متوسط قیمت سیمان فله پرتلند تیپ ۲ در شرکت‌های بررسی‌شده حدود ۳۵ دلار به‌ازای هر تن اعلام شده است. با این حال، نرخ فروش شرکت‌ها در نیمه نخست سال ۱۴۰۴ متفاوت بوده است؛ برای نمونه، قیمت سیمان آرتا اردبیل حدود ۴۱ دلار و نرخ سیمان تهران و هگمتان حدود ۳۴ دلار به‌ازای هر تن برآورد شده است. محاسبه ارزش افزوده با نرخ صادراتی انرژی، هزینه بالاتری برای مصرف منابع انرژی در فرآیند تولید در نظر می‌گیرد. از این رو، ارزیابی اقتصادی کارخانه‌های سیمان باید با توجه به ترکیب تولید، سهم کلینکر و میزان مصرف انرژی هر واحد انجام شود.

◄ تخصیص انرژی براساس ارزش افزوده خالص

نتایج این بررسی نشان می‌دهد ارزان بودن انرژی به‌تنهایی معیار مناسبی برای سنجش سودآوری و بهره‌وری صنایع نیست. میزان مصرف برق و گاز، هزینه مواد اولیه، قیمت جهانی محصولات و جایگاه هر واحد در زنجیره تولید، همگی در تعیین ارزش اقتصادی نهایی نقش دارند. در همین راستا، در پیشنهادهای سیاستی گزارش بر اولویت‌بندی تخصیص انرژی براساس شاخص «ارزش افزوده خالص ایجادشده به‌ازای انرژی مصرفی» تأکید شده است. این رویکرد می‌تواند در تصمیم‌گیری درباره توسعه ظرفیت‌های جدید، بازسازی و نوسازی واحدهای صنعتی و تعیین اولویت دریافت انرژی در دوره‌های محدودیت برق و گاز مورد استفاده قرار گیرد. در شرایطی که ناترازی انرژی امکان تأمین برق و گاز ارزان برای تمام صنایع را محدود کرده است، بررسی میزان ارزش‌آفرینی هر بخش در برابر منابع مصرفی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. بر این اساس، سیاست‌گذاری صنعتی باید علاوه بر ظرفیت تولید و درآمد صادراتی، بهره‌وری انرژی و ارزش افزوده خالص محصولات را نیز در نظر بگیرد.

نجفی‌عرب: دولت زمینه توسعه تولید را فراهم کند

سهم خودروها در آلودگی؛ ۴۲ درصد!

تعادل |

رییس اتاق بازرگانی تهران با انتقاد از رقابت دولت و نهادهای عمومی با بخش خصوصی، خواستار بهبود محیط کسب‌وکار و رفع موانع تولید شد. در آیین تجلیل از واحدهای نمونه استاندارد استان تهران، همچنین رییس سازمان ملی استاندارد از واگذاری نظارت عالیه بر کاتالیست خودرو به این سازمان، راه‌اندازی سامانه ردیابی سیلندرهای گاز و تغییر رویکرد نظارتی براساس میزان ریسک محصولات خبر داد. محمود نجفی‌عرب در آیین تقدیر از واحدهای نمونه استاندارد استان تهران، گفت: امروزه که روز استاندارد است، متاسفانه همه ما در گیر آلودگی هوا هستیم و چشم‌ها می‌سوزد؛ کار کردن با این شرایط واقعا سخت است و ان‌شاءالله دولت محترم تدبیری به کار ببینند تا وضعیت فعالیت جامعه بهبود یابد. وی اظهار کرد: دولت و بخش‌های عمومی ما در رقابت با بخش خصوصی هستند، درحالی که در چین کاملا برعکس است و تمام تلاش‌ها و فعالیت‌ها به سمتی هدایت می‌شود که بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری و توسعه تشویق شود و در جلسات متعددی که با بخش‌های مختلف داشتیم، حوزه حکمرانی در آنجا کاملا در خدمت توسعه بخش خصوصی بود، ولی در کشور ما روند برعکس است. رییس اتاق بازرگانی تهران خاطرنشان کرد: امروز فعالان اقتصادی و تولیدکنندگان با دشواری‌ها و محدودیت‌های متعددی که استقرار فعالیت بنگاه‌ها را بیش از گذشته با چالش همراه ساخته، مواجهند؛ نوسانات اقتصادی، محدودیت‌ها در تامین منابع مالی و سرمایه در گردش، افزایش هزینه‌های تولید، دشواری تامین مواد اولیه و مسائل مربوط به انرژی، بخشی از مشکلاتی است که بنگاه‌های اقتصادی با آن دست‌وپنجه نرم می‌کنند. نجفی‌عرب افزود: در چنین شرایطی، استمرار تولید، حفظ اشتغال و پایبندی به کیفیت مستلزم تلاش، تدبیر و مسوولیت‌پذیری مضاعف است؛ از این رو، موفقیت واحدهایی که امروز به عنوان واحد نمونه استاندارد معرفی می‌شوند، ارزشی دوچندان دارد و این واحدها نشان داده‌اند که باوجود محدودیت‌های موجود می‌توان با اتکا به دانش فنی، مدیریت کارآمد و سرمایه انسانی توانمند، کیفیت را به عنوان یکی از اصول اساسی فعالیت اقتصادی حفظ کرد. وی استان تهران را به عنوان یکی از مهم‌ترین کانون‌های فعالیت‌های صنعتی، تجاری و خدماتی کشور دارای جایگاهی برجسته در اقتصاد ملی معرفی و خاطرنشان کرد: تمرکز ظرفیت‌های تولیدی، بنگاه‌های اقتصادی و مراکز علمی و تخصصی در این استان موجب شده که ارتقای کیفیت و بهره‌وری در واحدهای اقتصادی تهران، آثاری فراتر از محدوده استان بر جای بگذارد؛ بنابراین توجه به استاندارد و ارتقای کیفیت تولید در تهران نه تنها ضرورتی برای اقتصاد استان، بلکه عاملی موثر در تقویت توان رقابتی و توسعه اقتصادی کشور به شمار می‌رود. رییس اتاق بازرگانی تهران تصریح کرد: امروز استاندارد یکی از مولفه‌های اساسی اعتماد عمومی، افزایش بهره‌وری و رقابت‌پذیری بنگاه‌های اقتصادی است و پایبندی به آن علاوه بر صیانت از حقوق مصرف‌کننده، زمینه ارتقای اعتبار محصولات ایرانی و حضور موثرتر آنها در بازارهای داخلی و بین‌المللی را فراهم می‌سازد؛ با این حال، دستیابی به کیفیت پایدار تنها با تلاش تولیدکنندگان امکان‌پذیر نیست و مستلزم فراهم بودن شرایط مناسب برای فعالیت اقتصادی است. نجفی‌عرب تاکید کرد: بنگاه‌هایی که برای حفظ کیفیت، نوسازی تجهیزات و توسعه فعالیت خود تلاش می‌کنند، نیازمند محیطی باثبات، مقرراتی قابل پیش‌بینی و دسترسی مناسب به منابع مورد نیاز تولید هستند. بنابراین ضروری است در کنار تاکید بر رعایت استانداردها، بهبود محیط کسب‌وکار و کاهش موانع پیش‌روی تولید نیز مورد توجه قرار گیرد و اتاق بازرگانی تهران بر این باور است که ارتقای کیفیت و تقویت تولید رقابت‌پذیر نیازمند همکاری سازنده میان بخش خصوصی و دستگاه‌های اجرایی است.

◄ سهم ۴۲ درصدی خودروها در آلودگی هوا

در بخش دیگری از این مراسم، قاسم فدوی، مدیر کل استاندارد استان تهران، از برنامه‌ریزی برای راه‌اندازی سامانه ردیابی سیلندرهای گاز خبر داد و گفت: این سامانه با ثبت اطلاعات سیلندرها در مراکز آزمون و شارژ، امکان شناسایی محل استقرار و بررسی وضعیت ایمنی آنها را فراهم می‌کند. به گفته وی، این طرح در صورت موفقیت در استان تهران قابلیت اجرا در سطح کشور را دارد. فدوی با اشاره به بررسی کیفیت محصولات غذایی، از نظارت بر احتمال وجود چربی‌های گیاهی در لبنیات سنتی، کنترل فرآورده‌های گوشتی، کیفیت کنجد مصرفی نانوایی‌ها و آرد مورد استفاده در نانوایی‌های استان خبر داد. وی همچنین گفت پس از دریافت گزارش‌هایی درباره کیفیت آرد، از تمامی آسیاب‌های استان نمونه‌برداری شد که تنها یک مورد مغایرت با استاندارد شناسایی شد. مدیرکل استاندارد استان تهران درباره آلودگی هوا نیز اظهار کرد: براساس آمارهای غیررسمی، سهم وسایل نقلیه متحرک در آلودگی هوا از ۵۰ درصد به ۴۲ درصد کاهش یافته است و بهبود کیفیت سوخت می‌تواند یکی از عوامل این کاهش باشد. وی در عین حال موتورسیکلت‌ها، خودروهای فرسوده، وسایل گرمایشی و شرایط اقلیمی تهران را از عوامل موثر در آلودگی هوا دانست. فدوی همچنین به شهروندان درباره خرید پودرها و مایعات شوینده فله‌ای هشدار داد و توصیه کرد از مصرف محصولات فاقد بسته‌بندی و مشخصات معتبر خودداری کنند؛ چراکه عرضه این محصولات می‌تواند از نظر کیفیت و سلامت مصرف‌کننده مشکل‌ساز باشد. وی در بخش دیگری از سخنانش از راه‌اندازی سامانه کنترل کیفیت بتن و ایجاد پنل تخصصی برای نظارت بر نمونه‌برداری‌ها خبر داد و گفت حضور کارشناسان استاندارد در بندر خشک آپرین نیز افزایش یافته و اکنون به‌صورت روزانه انجام می‌شود.

◄ نظارت بر کاتالیست خودرو به استاندارد واگذار شد

فرزانه انصاری، رییس سازمان ملی استاندارد ایران نیز در این همایش از تغییر رویکرد نظارتی این سازمان و حرکت به سمت حکمرانی کیفیت و هوشمندسازی فرآیندها خبر داد و گفت: در الگوی جدید، نظارت بر محصولات براساس میزان ریسک آنها انجام می‌شود، به‌طوری که کالاهای پرریسک تحت کنترل‌های مستمر و دقیق‌تر قرار می‌گیرند و برای محصولات کم‌ریسک، نظارت‌های هدفمند و دوره‌ای در اولویت خواهد بود. وی با اشاره به ضرورت کاهش موازی‌کاری دستگاه‌های اجرایی اظهار کرد: با امضای تفاهم‌نامه‌هایی با وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، اقدامات لازم برای جلوگیری از تکرار آزمون‌ها و نمونه‌برداری‌های غیرضروری انجام شده است. بر این اساس، نتایج آزمون آزمایشگاه‌های دارای تأیید صلاحیت از سوی این دستگاه‌ها مورد پذیرش سازمان ملی استاندارد قرار می‌گیرد تا هزینه و زمان ارزیابی کالاها کاهش یابد. رییس سازمان ملی استاندارد همچنین از برنامه‌ریزی برای کاهش هزینه‌های واحدهای تولیدی خوش‌سابقه خبر داد و گفت: تولیدکنندگانی که کارنامه مناسبی در رعایت الزامات کیفی دارند، متناسب با عملکرد خود ارزیابی می‌شوند. این رویکرد می‌تواند با کاهش نمونه‌برداری‌ها و آزمون‌های غیرضروری، زمان و هزینه صدور و تمدید پروانه‌ها را کاهش دهد. انصاری با اشاره به تصویب دستورالعمل نظام مقررات فنی مبتنی بر استاندارد در نوزدهم مهرماه در شورای عالی استاندارد افزود: اجرای این دستورالعمل با هدف ساماندهی نظام تنظیم‌گری فنی، مشخص شدن مسوولیت دستگاه‌های اجرایی و جلوگیری از تداخل مقررات و فعالیت‌های موازی دنبال می‌شود. وی همچنین درباره آثار اقتصادی استانداردها اظهار کرد: براساس نتایج اولیه مطالعات سازمان، به‌ازای هر یک درصد افزایش در موجودی استانداردها، بهره‌وری نیروی کار حدود ۰.۳۲ درصد، بهره‌وری سرمایه ۰.۲۸ درصد و تولید ناخالص داخلی و رشد اقتصادی حدود ۰.۵ درصد افزایش می‌یابد. همچنین سهم استانداردها در سود عملیاتی بنگاه‌های اقتصادی بین ۵ تا ۱۴ درصد برآورد شده است؛ هرچند تعمیم این نتایج به کل واحدهای تولیدی کشور به مطالعات تکمیلی نیاز دارد. رییس سازمان ملی استاندارد در بخش دیگری از اظهارات خود از واگذاری نظارت عالیه بر کاتالیست خودرو به این سازمان خبر داد. به گفته انصاری، استاندارد کاتالیست خودرو در سال گذشته بازنگری و روش آزمون آن نیز به‌روزرسانی شده است. همچنین باتوجه به اجباری بودن این استاندارد و ضرورت نظارت بر کیفیت این قطعه در بازار، مقرر شده است مسوولیت نظارت عالیه بر کاتالیست خودرو که پیش از این بر عهده وزارت صنعت، معدن و تجارت بود، به سازمان ملی استاندارد ایران واگذار شود.

اخبار

فروش گالنی روغن ممنوع شد

رییس کمیسیون تخصصی لاستیک و روغن خودرو اتاق اصناف از اجرای طرح عرضه مستقیم لاستیک و روغن با مشارکت ۳۰۰ واحد صنفی خبر داد و گفت: فروش گالنی روغن در این طرح ممنوع است. رضا عباس‌آبادی دانشور، رییس کمیسیون تخصصی لاستیک و روغن خودرو اتاق اصناف ایران، با اشاره به اجرای طرح عرضه مستقیم لاستیک و روغن خودرو اظهار کرد: این طرح با اراده دادستان تهران، مدیران اداره کل صمت استان تهران و اتحادیه صنف مربوطه، با هدف حذف واسطه‌ها و عرضه مستقیم کالا به مصرف‌کنندگان نهایی شکل گرفته است.

وی افزود: در چارچوب این طرح، حدود ۳۰۰ واحد صنفی که همگی دارای پروانه کسب و مجوز فعالیت از اتحادیه تهران هستند، شناسایی و انتخاب شده‌اند. این واحدها باید در سامانه جامع تجارت ثبت‌نام کرده و کد نقش دریافت کرده باشند.

عباس‌آبادی دانشور ادامه داد: چهار کارخانه و پالایشگاه داخلی تولیدکننده روغن و همچنین پنج کارخانه داخلی تولیدکننده تایر سواری برای مشارکت در این طرح فراخوان شده‌اند و همکاری لازم را در زمینه تأمین و عرضه مستقیم کالا انجام خواهند داد.

وی با تشریح نحوه عرضه روغن در این طرح گفت: واحدهای صنفی تعویض روغنی، روغن موردنیاز خود را مستقیماً از کارخانه تحویل می‌گیرند و موظفند آن را در فرآیند تعویض روغن خودرو و برای مصرف نهایی به کار ببرند. بر این اساس، فروش روغن به‌صورت گالن به مشتریان در چارچوب این طرح مجاز نیست.

رییس کمیسیون تخصصی لاستیک و روغن خودرو اتاق اصناف ایران با اشاره به نحوه مشارکت واحدهای عرضه‌کننده لاستیک تصریح کرد: در بخش لاستیک نیز واحدهای صنفی دارای خدمات تعویض و نصب تایر در اولویت قرار گرفته‌اند تا علاوه بر عرضه مستقیم کالا، خدمات موردنیاز مصرف‌کنندگان نیز ارایه شود. وی تأکید کرد: تمامی واحدهای صنفی منتخب موظف‌اند با نصب بنرهای مشخص، مشارکت خود در این طرح را به اطلاع مردم برسانند و نصب بنر برای تمام واحدهای مشمول الزامی است. همچنین رعایت قیمت‌های مصوب، هم در بخش فروش کالا و هم در ارایه خدمات، ضرورت دارد. عباس‌آبادی دانشور در پایان خاطرنشان کرد: تمامی واحدهای صنفی مشارکت‌کننده در این طرح موظف به نگهداری اسناد و مدارک فروش هستند و رعایت قیمت‌های مصوب در عرضه کالا و ارایه خدمات برای همه اعضای مشمول در سراسر کشور الزامی خواهد بود.

تسهیل واردات مواد اولیه صنایع غذایی با ارز صادرات کشاورزی تأیید شد

معاونت اقتصادی معاون اول رییس‌جمهور، پیشنهاد اتاق بازرگانی ایران برای واردات مواد اولیه صنایع غذایی با استفاده از ارز صادرات کشاورزی را ابلاغ کرد. به گزارش اتاق بازرگانی ایران، تسهیل واردات مواد اولیه صنایع غذایی با استفاده از ارز حاصل از صادرات کشاورزی تأیید شد. معاونت اقتصادی معاون اول دولت، پیشنهاد اتاق بازرگانی ایران مبنی بر استفاده از ارز صادرات کشاورزی برای واردات مواد اولیه صنایع غذایی را ابلاغ کرد.

افزایش تولید سیمان به ۷درصد

دبیر انجمن صنعت سیمان از افزایش ۷ درصدی تولید سیمان تا پایان مهرماه خبر داد و گفت: تولید این محصول با رشد ۲.۶ میلیون تنی به ۴۰ میلیون و ۴۰۰ هزار تن رسیده، در بخش صادرات نیز باوجود افت قابل توجه صادرات از مرزهای جنوبی، صادرات به افغانستان و مسیرهای شمالی کشور حدود ۱۵ درصد افزایش یافته و بخشی از کاهش صادرات کلینکر را جبران کرده است. علی‌اکبر الوندیان در گفت‌وگو با ایسنا، با اعلام آمار دقیق تولید هفت‌ماهه نخست سال جاری اظهار کرد: در بخش تولید کلینکر، در هفت ماهه امسال با افت ۱۱ درصدی مواجه شدیم؛ به‌طوری که حجم تولید از ۴۳ میلیون و ۸۰۰ هزار تن در سال ۱۴۰۴ به ۳۸ میلیون و ۹۰۰ هزار تن در مدت مشابه سال جاری کاهش یافته که نشان‌دهنده افت چهار میلیون و ۸۰۰ هزار تنی در این بخش است. وی افزود: با این حال در بخش سیمان روند تولید افزایشی است و برخلاف کلینکر، در بخش تولید سیمان رشد مثبتی را تجربه کرده‌ایم و حجم تولید سیمان در هفت ماهه سال ۱۴۰۴ معادل ۳۷ میلیون و ۹۰۰ هزار تن بوده که با افزایش هفت درصدی و رشد دو میلیون و ۶۰۰ هزار تنی، به ۴۰ میلیون و ۴۰۰ هزار تن در هفت ماهه سال جاری رسیده که ناشی از افزایش تقاضا در داخل کشور است. دبیر انجمن صنفی صنعت سیمان در تشریح آخرین وضعیت صادرات سیمان و کلینکر و مقایسه آن با سال گذشته گفت: صادرات از مرزهای جنوبی کشور در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته با کاهش ۶۷ درصدی روبه‌رو شده و روندهای صادراتی در مبادی جنوبی و کشور عراق تحت تاثیر شرایط اقتصادی و کاهش مجوزها از سوی کشور عراق و شرایط حاکم بر مرزهای جنوبی کشور دچار اختلال جدی است؛ با این حال، در بخش صادرات به بازارهایی نظیر افغانستان و مسیرهای شمالی کشور، شاهد رشد حدود ۱۵ درصدی نسبت به پارسال هستیم که توانسته بخشی از کاهش صادرات کلینکر را جبران کند و مجموعا کاهش ۲۹ درصدی صادرات نسبت به دوره مشابه سال گذشته را رقم بزند. الوندیان خاطرنشان کرد: خوشبختانه با همراهی صورت گرفته در زمینه سهمیه و مصرف برق، در حال حاضر دست تولیدکنندگان برای افزایش تولید باز است به همین دلیل در آبان ماه شرایط تولیدی مناسب‌تری رقم خورد تا کارخانجات بتوانند آمادگی لازم را برای ماه‌های پیش‌رو کسب کنند. وی درباره برنامه‌ریزی‌ها برای مواجهه با قطعی گاز در آذرماه و سه ماهه پایانی سال جاری گفت: جدول زمان‌بندی و دستورالعمل‌های مربوط به محدودیت و قطع گاز صادر شده و از هفته گذشته مصرف گاز سیمانی‌ها تقریبا صفر شده است و تنها در بخش سیمان سفید که سهم کمی در سبد تولیدی سیمان دارد امکان استفاده از گاز برقرار است و مصرف باقی صنعت سیمان مازوت خواهد بود.